

درمان

استفاده از شکل تزریقی دارو به صورت موضعی و سیستمیک. در روش موضعی دارو در چهار نقطه داخل زخم تزریق می گردد. داروهای خوراکی نیز وجود دارد.

مخزن بیماری

• در کانونهای لیشمانیوز پوستی نوع شهری یا

خشک سگها نیز مانند انسان به این انگل آلوده و به نظر می رسد مخزن اصلی بیماری هستند.

• در لیشمانیوز پوستی نوع روستایی یا مرطوب

مخزن بیماری عمدتاً جوندگان بوده که مهمترین آنان در ایران موش صحرائی می باشد.

راه انتقال بیماری

مهمترین راه انتقال بیماری از طریق گزش پشه خاکی است که محدوده پرواز آن کم است و در مکانهای تاریک و مرطوب به خصوص در ابتدای لانههای موشها استراحت می کنند و همچنین در بیابانها و جنگلهای بارانی یافت می شوند. پشه خاکی نیمه اهلی اطراف شهرها و در زیرسنگها و نخالههای ساختمانی زندگی می کند. طول هر پرواز حداکثر ۱ متر و حداکثر تا چند صد متری محل تولید می باشد.

عامل بیماری تک یاخته ای از جنس لیشمانیا می باشد و بیماری قابل انتقال بین انسان و تعدادی از حیوانات از جمله جوندگان و سگ است که توسط پشه خاکی از فرد بیمار، به دیگران انتقال می یابد. این بیماری بویژه در فصول گرم سال و در مناطق گرمسیر کشور، بیشتر مشاهده می شود. این بیماری در آغاز به صورت یک برجستگی کوچک (پاپول) است که به تدریج بزرگ شده و به صورت زخم درمی آید احتمال دارد که زخم ها خود به خود ظرف چند هفته تا چند ماه و گاهی یکسال و یا بیشتر بهبود یابند. در برخی افراد عود بیماری پس از بهبود به صورت زخم و یا برجستگی کوچک در محل زخم قبلی بهبود یافته ظاهر می شود.

انواع

- روستایی (مرطوب) و شهری (خشک).
- جلدی و احشایی (کالآزار).

روشهای پیشگیری از بیماری سالک

• حذف عوامل مساعد کننده

- بهسازی و ترمیم شکاف دیوارها در مناطق مسکونی و نگهداری دام و طیور
- بهسازی کانالهای روباز، دفع صحیح فاضلاب و تفاله های ساختمانی
- جمع آوری و دفع صحیح فاضلاب و نخاله های ساختمانی
- اتلاف سگهای ولگرد و مبارزه با جوندگان
- تخریب و تسطیح اماکن مخروبه و متروکه
- **محافظت در برابر نیش پشه**

- نصب توری ریز بر روی پنجره ها و دربهای ورودی
- استفاده از پشه بند معمولی و ترجیحا آغشته به حشره کش که برای مدت طولانی اثر آن باقی می ماند.

- استفاده از پمادها و مواد دور کننده حشرات هنگام استراحت و خواب در مناطق آلوده
- پوشاندن زخمهای سالکی به منظور جلوگیری از آلوده شدن پشه خاکی های جدید و انتشار بیماری به دیگران.

• سمپاشی

- فقط در نوع شهری می توان در کنار دیگر اقدامات بهسازی و پیشگیری در شرایط خاص گاهی از این روش استفاده نمود.
- معمولا سمپاشی موجب مهاجرت پشه ها به مناطق مجاور و پیدا شدن انواع مقاوم ناقل می شود و بهترین راه برای از بین بردن رشد و تکثیر پشه خاکی بهسازی محیط است.

منابع

۱. بیماری سالک (لیشمانیوز جلدی) و اهمیت آن. انسیتو پاستور ایران. ۱۳۹۰.
۲. لیشمانیوز _ انواع ، علائم ، عوارض ، پیشگیری ، درمان . سایت پزشکان بدون مرز. ۱۳۸۷.

داری گواهنامه استاندارد ایزو ۹۰۰۱
در مدیریت کیفیت و
درجه يك عالی ارزشیابی

دفتر بهبود کیفیت
و اعتبار بخشی

هوالشافی

عنوان سند:
بمفlet آموزشی

شماره سند: ۷۵۳۰ ف شماره بازنگری: ۲ تاریخ بازنگری: ۱۳۹۳/۱۰/۱۸

سالک

Leishmaniasis

تنظیم و هماهنگی:

سوپروایزر آموزشی

تهیه کننده:

مریم غلام ناوی (واحد آموزش)

دکتر رضا بلند نظر متخصص بیماریهای عفونی

آدرس: خیابان شهید مفتح ، خیابان وحید ۳

تلفن: ۲۷۸۷۰۰۱